

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน สรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ และเพศชาย จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ มีอายุ ๓๑ - ๓๕ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ มี ๓๖-๓๐ ปี จำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ มีอายุ ๓๖-๔๐ ปี จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘ มีอายุต่ำกว่า ๒๖ ปี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑ และมีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ มีวุฒิทางการศึกษา ด้านประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน ๑๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ มีวุฒิทางการศึกษาด้าน มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.) จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ และมีวุฒิทางการศึกษาด้าน มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ มีอาชีพเป็นลูกจ้าง จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔ มีอาชีพรับราชการ ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒ และมีอาชีพเป็นลูกจ้างของรัฐ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕

๕.๑.๒ ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งศึกษาใน ๔ ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดครูผู้สอน และด้านการพัฒนานักศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดครูผู้สอน ตามลำดับ และผลการศึกษาเป็นรายด้านในแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและผลการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรต่อกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหารายวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน เนื้อหาและรายวิชาไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ โครงสร้างหลักสูตรไม่สอดคล้องกับระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ เน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา และแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพเครื่องมือและครุภัณฑ์ที่มี ตามลำดับ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือการจัดแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และขาดความพร้อมของคู่มือตำราเรียน และหนังสือประกอบการเรียน ตามลำดับ

ด้านการจัดครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และผลการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน และครูผู้สอนเข้า-ออกไม่ตรงเวลา ตามลำดับ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือครูผู้สอนไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี และครูผู้สอนไม่มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ตามลำดับ

ด้านการพัฒนานักศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับและ ผลการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ขาดการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ระบบการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม และการสอนปรับพื้นฐานผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการจัดหลักสูตร ควรเพิ่มจำนวนหลักสูตรให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการเรียนของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อกลุ่มที่มีความสนใจ รวมถึงเรื่องการบริหารจัดการเข้าศึกษาต่อ

๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจมากขึ้น การเรียนควรให้เวลากับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พาไปดูงานนอกห้องเรียนและปฏิบัติจริงได้ หรือวิทยาลัยจัดวิชาการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี มีเทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนวิชานั้นๆ ให้นักศึกษาได้มีการแสดงความคิดเห็นและฝึกให้นักศึกษามีความกล้าแสดงออกต่อหน้าสาธารณชน

๓) ด้านการจัดครูผู้สอน อยากให้ครูผู้สอนมีการยืดหยุ่นในการให้การบ้านเพราะผู้มาเรียนมีอายุสูงและมีครอบครัว เมื่ออาจารย์ไม่มาสอน ควรมีอาจารย์อื่นเข้าสอนแทน อาจารย์ควรสอนซ้ำๆ ให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ควรให้มีการประเมินการสอนของครูผู้สอน

๔) ด้านการพัฒนานักศึกษา ควรปรับความรู้พื้นฐานของนักศึกษาให้ใกล้เคียงกันและเหมาะสมกว่านี้ ควรจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนบ้าง เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อและเพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนมากยิ่งขึ้น อยากให้มีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้กับนักศึกษา

๕.๒ อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน ใน ๔ ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดครูผู้สอน และด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน

โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดครูผู้สอน ตามลำดับ และผลการศึกษาเป็นรายด้านในแต่ละด้าน

ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและผลการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรต่อกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหารายวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน เนื้อหาและรายวิชา

ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ เพราะไม่มีงบประมาณในการสนับสนุน ขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและให้ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับ **สุพจน์ ตันติศิริวิทย์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การติดตามการดำเนินงานการจัดหลักสูตรวิทยาลัยชุมชนระดับอนุปริญญา พุทธศักราช ๒๕๔๕” พบว่า ปัญหาที่พบได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ระยะทางห่างไกลกันระหว่างวิทยาลัยชุมชนจังหวัดและเครือข่าย ครูผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการสอน ขาดความรู้และทักษะในการจัดทำแผนการสอน และขาดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดเตรียมการประเมินผลในการจัดหลักสูตรและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักสูตรที่เปิดสอนไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ คือ เน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา และแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพเครื่องมือและครุภัณฑ์ที่มี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนขาดเทคนิคในการสอน ประสบการณ์ในการสอน และความชำนาญในการสอนว่าควรสอนอย่างไรจึงจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ **กนิษฐา โชติปัทมพันธ์** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทยทหารบก” พบว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการสอนไม่เพียงพอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขาดความพร้อมของกลุ่มมือ ดำเนินเรียน และหนังสือประกอบการเรียน

ด้านการจัดครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และผลการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ คือ ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน และครูผู้สอนเข้า-ออกไม่ตรงเวลา ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าครูขาดแรงจูงใจในการสอนจึงทำให้ครูผู้สอนไม่เพียงพอ ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพ ค่าตอบแทนไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ **ชัยวัฒน์ เพียรสุขจิตต์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหางานวิชาการของโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๔” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง กรมสามัญศึกษา ได้แก่ การขาดระบบการจัดครูเข้าสอน ครูไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียน การขาดการส่งเสริมสนับสนุนในการใช้การสอนแบบต่างๆ การจัดช่วงเวลาไม่เหมาะสมกับลักษณะวิชา การขาดการวิเคราะห์ข้อสอบและการจัดทำคลังข้อสอบและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูผู้สอนไม่มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้

ด้านการพัฒนานักศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับและ ผลการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ขาดการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ระบบการให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะว่าทางวิทยาลัยยังขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ภักยา จามวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๑ พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผน ต้องรับผิดชอบการสอนมาก ขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีสอน ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ ไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ ไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้และไม่มีการนำผลการประเมินการบริหารงานวิชาการไปใช้อย่างจริงจัง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสอนปรับพื้นฐานผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพ

๕.๒.๒ ผลศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน มีดังนี้

๑) ด้านการจัดหลักสูตร ควรเพิ่มจำนวนหลักสูตรให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการเรียนของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อกลุ่มที่มีความสนใจ รวมถึงเรื่องการรับสมัครเข้าศึกษาต่อ

๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ นักศึกษาเกิดความเข้าใจมากขึ้น การเรียนควรให้เวลากับผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง พาไปดูงานนอกห้องเรียนและปฏิบัติจริงได้ หรือวิทยาลัยจัดวิชาการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี มีเทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนวิชานั้นๆ ให้นักศึกษาได้มีการแสดงความคิดเห็นและฝึก ให้นักศึกษามีความกล้าแสดงออกต่อหน้าสาธารณชน

๓) ด้านการจัดครูผู้สอน อยากให้ครูผู้สอนมีการยืดหยุ่นในการให้การบ้านเพราะผู้มาเรียนมีอายุสูงและมีครอบครัว เมื่ออาจารย์ไม่มาสอน ควรมีอาจารย์อื่นเข้าสอนแทน อาจารย์ควรสอนซ้ำๆ ให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ควรให้มีการประเมินการสอนของครูผู้สอน

๔) ด้านการพัฒนานักศึกษา ควรปรับความรู้พื้นฐานของนักศึกษาให้ใกล้เคียงกันและเหมาะสมกว่านี้ ควรจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนบ้าง เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อและเพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนมากยิ่งขึ้น อยากให้มีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้กับนักศึกษา

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน ควรบรรจุในแผน การพัฒนาการบริหารวิชาการของวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

- ๑) ด้านการจัดหลักสูตร ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนทางสื่อต่างๆ
- ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเรียนการสอนนอกสถานที่ และฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น
- ๓.) ด้านการจัดครูผู้สอน ควรมีค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ ให้กับครูผู้สอนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีครูผู้สอนอย่างเพียงพอ
- ๔) ด้านการพัฒนานักศึกษา ควรให้ครูผู้สอนติดตามผลการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จัดระบบการให้คำที่ปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- ๑) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการจัดทำหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชน
- ๒) ควรศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนของครูวิทยาลัยชุมชน
- ๓) ควรศึกษาวิธีการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนให้มีคุณภาพ